

2017-03-09

Enheten för idisslare och gris

*Till djurhållare med nötkreatur
eller får som ska vaccineras
mot mjältbrand*

Förberedelser och efterarbete i samband med vaccination av nötkreatur och får mot mjältbrand

Du måste hjälpa till

Vaccinationen görs med stöd av **epizootilagen**. Lagen säger att du som djurhållare är skyldig att ge den hjälp som behövs för att vaccination ska kunna genomföras.

Du har möjlighet att söka **ersättning** för eget arbete i samband med vaccinationen. Läs om det i det bifogade bladet *Ersättning enligt epizootilagen*.

Innan vaccinationsgruppen kommer

Innan vaccinationsgruppen kommer måste djuren som ska vaccineras vara **ihopsamlade**.

Ha gärna **märkfärg** till hands. Efter märkning är det lätt att skilja på vaccinerade och ovaccinerade djur under arbetets gång.

Eftersom djuren måste vara relativt stilla i vaccinationsögonblicket behöver de kunna **fixeras**. Den utrustning som behövs för att fixera djuren ska vara framtagen innan vaccinationsgruppen kommer. LRF, Taurus och Arbetsmiljöverket har tagit fram material med tips på praktiska lösningar framför allt när det gäller hantering av nötkreatur. Materialet går att ladda ner från Jordbruksverkets webbplats.

Med noggrann planering, rätt utrustning och en lugn hantering av djuren kan vaccinationen genomföras på ett effektivt och säkert sätt för både människor och djur.

Att tänka på inför vaccinationen

Märkning och journalföring

Djur som vaccineras måste vara **individmärkta**. Om djuren inte är individmärkta tidigare så måste de märkas i samband med vaccinationen.

Nötkreatur som ska vaccineras ska även vara **inrapporterade i CDB**.

Vaccinationsgruppens personal kommer att notera identiteten på alla individer som vaccineras. Personal på Jordbruksverket kommer sen att föra in vaccinationsuppgifterna i myndighetens register:

- För nötkreatur kommer vaccinationerna att registreras i CDB.
- Fårens vaccinationer kommer att registreras i ett eget register speciellt för detta ändamål.

Antibiotikabehandling i anslutning till vaccination

Antibiotikabehandling påverkar vaccinets effekt. Djur som har behandlats med antibiotika ska därför inte vaccineras de närmaste **10 dagarna** efter avslutad behandling.

Om något djur måste behandlas inom 10 dagar efter vaccination ska det djuret vaccineras om tidigast 10 dagar efter avslutad behandling. Ta genast kontakt med vaccinationscentralen eller den vaccinerande veterinären och beställa tid för omvaccinering.

Vaccinationen

Vaccinet

Vaccinet som används (*Anthrax Spore Vaccine* från Colorado Serum Company) ska sprutas in under huden. På nötkreatur brukar man placera sprutan en bit framför skulderbladet mitt på halsen. Får brukar få sin spruta på sidan av bålen.

Det tar upp till 14 dagar innan vaccinationen har full effekt hos ett tidigare ovaccinerat nötkreatur och får. Hos ett djur som vaccinerats tidigare går det betydligt snabbare.

Vaccinet kan ges till dräktiga idisslare, men inte till dräktiga ston.

Kalvar och lamm, vars mödrar inte är vaccinerade mot mjältbrand kan vaccineras från två månaders ålder. Kalvar och lamm vars mödrar har blivit vaccinerade tidigare ska inte vaccineras förrän vid tre månaders ålder.

Biverkningar

Lokala svullnader på vaccinationsstället är en vanlig biverkning.

Karenstid

- Slakt 42 dygn (samtliga djurslag)
- Mjolk 0 dygn för nötkreatur, 11 dygn för får och get

Detta gäller vid konventionell djurhållning.

Efter vaccinationen

Antibiotikabehandling i anslutning till vaccination

Antibiotikabehandling påverkar vaccinets effekt. Om något djur måste behandlas inom 10 dagar efter vaccination ska det djuret vaccineras om tidigast 10 dagar efter avslutad behandling. Ta genast kontakt med vaccinationscentralen eller den vaccinerande veterinären och boka tid för omvaccinering.

När får djuren släppas ut efter vaccinationen?

Eftersom det tar upp till 14 dagar innan vaccinationen har effekt ska djur som inte tidigare är vaccinerade mot mjältbrand inte släppas ut i vaccinationsområdet förrän tidigast 14 dagar efter vaccinationen.

Djur som är vaccinerade sedan tidigare får släppas ut direkt efter att de fått sin årliga påfyllnadsdos. Diande kalvar och lamm får också gå ut direkt även om de inte har fått någon spruta tidigare.

Journalföring

Du som djurhållare ska journalföra vaccinationen i din stalljournal på motsvarande sätt som för övriga behandlingar.

Sammanfattning

- Djur som vaccineras ska vara märkta
- Nötkreatur ska vara inrapporterade i CDB
- Tala om för vaccinatören om något djur har behandlats med antibiotika
- Djuren ska vara ihopsamlade och möjliga att fixera
- Utrustning ska vara framtagen
- Karenstid slakt 42 dygn, mjölk 0 dygn (nöt), 11 dygn (får, get)
- Tidigare vaccinerade djur samt kalvar och lamm får gå ut direkt. Övriga djur måste vänta i 14 dagar.
- Hör av dig om du måste behandla ett vaccinerat djur med antibiotika
- Boka tid för eventuell kompletterande vaccination (kalvar, lamm) i god tid

Tack för ditt samarbete !

[Taurus om att hantera nötkreatur](#)

[LRF om säker vaccinering](#)

[Arbetsmiljöverket om att hantera djur](#)

[Arbetsmiljöverket om arbete med djur](#)